

AZ ELŐSZOBASZEKRÉNY BOSZORKÁNYA
feldolgozó segédanyag a Ciróka Bábszínház előadásához
5 éven felülieknek



Pierre Gripari meséjét bábszínpadra írta:
Báb-és díszlettervező:
Zeneszerző:
Rendező:

Veres András
Grosschmid Erik
Darvas Benedek
Veres András

Játsszák:
Fülöp József
Horgas Ráhel
Lendváczy Zoltán

A segédanyagot összeállította: Végvári Viktória
Fotók: Éder Vera
Illusztrációk forrása: Pinterest, Wikipedia, pariszigzag.fr

Bevezetés

A Círóka Bábszínház új előadása egy izgalmas helyre, a Broca utcába kalauzolja el a nézőket. Történetünk főhőse, Pierre ugyanis itt vesz magának házat szobával, konyhával, fürdőszobával, nappalival, W.C.-vel, és előszobaszekrényel. Csakhogy mint kiderül, a ház korántsem lakatlan, mivel az előszobaszekrényben egy gonosz boszorkány lakik. Szerencsére Pierre segítőtőre lel a titokzatos árus, Bachir személyében. Vajon sikerül legyőzniük az előszobaszekrény boszorkányát?

Az előadást feldolgozó segédanyagunk három nagyobb egységből épül fel: bevezetésként foglalkozunk a mesebeli boszorkányok karakterjegyeivel; a Broca utca világa saját lakóhelyünk megismeréséhez nyújt segítséget; Bachir utcabálján pedig boszorkánypárbajokban tehetjük próbára ügyességünket és fejleszthetjük szókincsünket.

Természetesen a játékok tetszés szerint csoportosíthatók, a gyerekek játékkedvének, a rendelkezésre álló időnek vagy eszközöknek függvényében; egy-két játék kiválasztása, továbbgondolása is alkalmas lehet a bábszínházi élmény felidézésére, mélyítésére.

A segédanyag feladatait elsősorban kisiskolásoknak ajánljuk.

Kellemes kalandozást a Broca utcában!

1., Boszorkánykönyv – az ELŐSZOBASZEKRÉNY BOSZORKÁNYÁNAK ajánlásával

(az előadás előkészítéseként is játszható)

Ha egy olyan mesével találkoztok, amelynek az Előszobaszekrény boszorkánya a címe (és én vagyok a főszereplője), nem árt, ha előre felkészültök, kivel is álltok szemben! Nyomozzatok együtt a boszorkányok után!

- ❖ Gyűjtsétek össze, hányféle boszorkánnyal találkoztatok már a mesékben! Miben hasonlítottak? Miben különböztek?
- ❖ A világ meséiben rengeteg és nagyon sokféle boszorkány fordul elő, rengeteg kollégával dicsekedhettek. A leghíresebb boszorkányok nevét most elárulom: hallottatok már róluk? Melyik mesében szerepelnek? Jegyezzetek fel minden fontos tudnivalót a híres boszorkányokról, rajzoljátok le őket, és készítsétek el együtt a Boszorkányok könyvét!
(A gyerekek foglalkozhatnak egy-egy karakterrel, egy-egy rajzlapon dolgozva, amelyeket a játék végén összefűzünk, vagy lapozható irattartóba teszünk.)

BOSZORKÁNY REGISZTER:

név ¹	lakhely	történet, amiben szerepel	személyleírás	fontos tulajdonság	fantom- rajz
Vasorrú Bába					
Hermione Granger					
Nyugati Boszorkány					
Baba Jaga					
Amarilla					
Kodzsugukila					
Az előszobaszekrény boszorkánya ²					
A boszorkány, akit én találtam ki, neve:					

¹ Vasorrú Bába – magyar népmesék, Benedek Elek: Magyar mese-és mondavilág; Hermione Granger – J. K. Rowling Harry Potter univerzuma; Nyugati Boszorkány – L. Frank Baum: Oz, a nagy varázsló, Baba Jaga – orosz népmesék, I. A Tűzmadár c. mesegyűjtemény; Amarilla – Lázár Ervin: A legkisebb boszorkány; Kodzsugukila – afrikai boszorkány Danny Bain előadásában, mely a Círóka Bábszínházban is látható, Az előszobaszekrény boszorkánya – Pierre Gripari: Mesék a Broca utcából. A lista tetszés szerint bővíthető.

² Az előszobaszekrény boszorkányát előadás előtt is elképzelhetjük: milyen boszorkány élhet egy szekrényben?



Szerintetek minden boszorkány gonosz, vagy ismertek jó boszorkányokat is? Terveztetek magatoknak saját boszorkányt!

Ha a nyomozás után is úgy érzitek, még mindig van valami félelmetes a boszorkányos mesékben, énekeljétek el ezt a dalt:

Egy boszorka van...

$\text{♩} = 72$ 2

Egy boszorka van. Három fi-a van. Iskolába jár az egy, másik bocskort varrni megy,
 a harmadik kinn a padon a dudáját fújja nagyon, de szép hangja van. Danadanadan.

Egy boszorka van. Három fia van.
 Iskolába jár az egy, másik bocskort varrni megy,
 a harmadik kinn a padon a dudáját fújja nagyon,
 de szép hangja van. Danadanadan.

Tudtátok, hogy éneklés közben sohasem félünk?

2., Kalandok a Broca utcában – PIERRE ajánlásával

A boszorkánnyal való kalandom után úgy döntöttem, felhagyok a hebehurgyasággal (pedig nagyon tetszik nekem ez a szó!), és komoly munkába kezdek: felkutatok mindent, amit a Broca utcáról tudni lehet, és leírom lakóinak történeteit! A kutatást Bachir vándor boltjában kezdtem, itt találtam ezt a réges-régi képeslapot, amely a Broca utcát ábrázolja:



„Ez az utca girbegurba, keskeny és zsúfolt. Jóllehet mindkét vége Párizsba torkollik, ez az utca nem egészen Párizs. Nincs messze tőle, de egy másik szinten létezik, s olyan, mint egy föld alatti kis falu.” – olvasható a lapon.

Tovább folytattam a kutatást, és egy párizsi útikalauzban találtam egy leírást az utcánkról – szerencsére Tolmács egér franciául is tud, és lefordította nekem:

A Broca utca

A Broca utca a párizsi 5. kerületi Val-de-Grâce és a 13. kerületi Croulebarbe negyedek határán fekszik. Ez az utca egy ősi út szakasza, amely Párizst Gentilly-vel kötötte össze. A 12. században létesült utca 1890 óta Pierre Paul Broca (1824-1880) francia sebész és antropológus nevét viseli.

Kis történet: Még azok is, akik soha nem jártak Párizsban, ismerik a Broca utca nevét Pierre Gripari híres meséi révén. A Broca utcai mesék egy 1967-ben a La Table Ronde kiadónál megjelent mesegyűjtemény, amely tizenhárom mesét tartalmaz. Minden történet a Broca

utcában, Saïd fűszeresnél kezdődik, akinek gyermekei a boltban játszanak és várják Monsieur Pierre-t, az állandó vevőt, aki rengeteg történetet ismer. (De hiszen ez én vagyok!)

Tudtad? Valóban, a Broca utca kialakításának egyes részletei rejtélyes légkört teremtenek, például az, hogy a Port-Royal útról autóval lehetetlen eljutni a Broca utcába, annak ellenére, hogy a párizsi térképek szerint a Broca utca derékszögben metszi az utat (a Port Royal út ugyanis egy a Broca utca feletti hidat alkot). Egy másik szokatlan tény, hogy a Broca utca 1, 2, 3, 4, 6, 7. száma nem létezik.



A Broca utca varázslatos hely. Valóban létezik, Párizsban található, de hiába tűnik hétköznapi utcának, biztos vagyok benne, hogy a mai napig megesnek itt csodás események – ahogy biztos vagyok abban is, hogy a ti lakóhelyetek is tele van titkokkal és történetekkel! Meséltek nekem róluk?

- ❖ Emlékeztek rá, hogy milyen helyiségekből állt az én kis házam? (Segítsek: szoba, konyha, fürdőszoba, W.C. és egy előszobaszekrény.) A ti lakásotokban milyen szobák vannak? Le tudjátok rajzolni a lakásotok alaprajzát – úgy, mintha felülről néznénk bele?
Rajzold be a képen, hova költöztetnéd be a saját boszorkányodat! (Az alaprajzot legóból is megépíthetjük.)
- ❖ Milyen a ház, ahol laktok? Milyen színű? Miből épült? Hányan laknak benne? Szeretsz ebben a házban élni? Miért?
- ❖ Fotózd le a házatokat úgy, hogy olyan legyen, mint egy képeslap! Nyomtassuk ki a képeket! Mit írnál a képeslap hátuljára? Mutasd meg a képeslapot olyan osztálytársadnak, aki még nem járt nálatok!

- ❖ Tudod a lakcímedet? Mi a neve az utcának, ahol laksz? Keresd meg az utcátokat a város/falu térképén az interneten!
(Kecskemét utcái itt kereshetők:
<https://utca-terkep.info/?city=Kecskem%C3%A9t>)
- ❖ Kérdezz utána, kiről/miről nevezték el az utcátokat!
- ❖ Nem csak az utcáknak, a városoknak is vannak izgalmas meséi! Ismersz olyan történetet, amely Kecskeméthez kötődik? Hallottál már a beszélő köntös meséjéről vagy Kaszap táltos legendájáról?

A nagy kutatás után itt az ideje, hogy kiderüljön, mi a te utcád meséje! Találj ki egy történetet (írd le, vagy meséld hangrögzítőre), amely az utcátokban játszódik, és van benne:

- lehetetlen dolog
- állatszereplő
- boszorkány

és az a valami/valaki, amiről/akiről az utcátokat elnevezték!

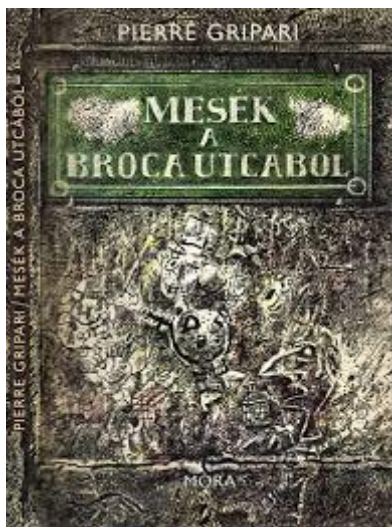
Ne feledd: a Broca utcában minden jóra fordul a végén, általában.

Legyen közös Broca utcánk!

Készítsünk mesés várost a házainkból! Mindenkinek szüksége lesz egy-egy kartonból készült kártyára, amin előre bejelöljük a járda vonalát! Rajzoljuk vagy fessük rá a kártyára a saját házunk homlokzatát! A kártyákat egymás mellé rakva olyan utcát építhetünk, mint Bachir boltja: vándor utcát, ahol a házak tetszőlegesen változtathatják a helyüket!



Ha kíváncsiak vagytok Pierre történeteire, keressétek meg Pierre Gripari mesekönyvét a könyvtárban:



Pierre Gripari: Mesék a Broca utcából, Móra Könyvkiadó, 1980.

A meséket fordította: Parancs János

3., Boszorkányszombat, avagy utcabál a Broca utcában – BACHIR ajánlásával

Remélem, Pierre barátom végre megfogadja tanácsomat, és nem szemtelenkedik többé boszorkányokkal – ezt egyébként nektek se ajánlom! Inkább játszunk velük a Broca utcai bálon, boszorkányszombaton! Vándor boltomban minden ötlet és hozzávaló beszerezhető!



Boszorkánykonyha

Pierre szomszédasszonya folyton süt-főz: peccsenyét, felfűjtat, kávét készít. Nem csoda, hogy a boszorkányszombatra is tud ajánlani néhány receptet (vajon kitől tanulhatott ilyen rémes harapnivalókat készíteni?). Íme a menü-ajánlat:

Rémisztő falatok

Hozzávalók 10 főre: 350 g búzalisztes tortilla, 3 evőkanál növényi olaj, 50 g mák vagy fekete szezámmag

A tortillákból kiszúróval készítsünk figurákat (macska, szellem, boszorkánykalap...). Kenjük meg a figurákat olajjal, és egyik felüket forgassuk bele a mákba vagy a szezámmagba. Sütőlemezre süssük őket 10-15 percig, míg meg nem pirulnak. A sütik légmentes dobozban két napig tárolhatók.

Ijesztő ujjak

Hozzávalók 20 db sütihez: 100-100 g kristálycukor és vaj, 1 tojássárgája, 200 d finomliszt, 0.5 teáskanál vaníliakivonat, 20 blansírozott mandula, piros ételfesték

Az első öt hozzávalót egy csipet sóval tegyük robotgépbe, és készítsünk egy nagy golyót. A tésztából tépjünk kisebb golyókat, és formázzunk belőle ujjakat. Tegyük az ujjakat sütőpapírral kibélelt sütőlemezre, egymástól kissé távolabb, mert sülés közben nőni fognak. Késsel vágjunk csíkokat az ujjakba az „ízületeknél”, és minden ujj végére helyezzünk egy fél mandulát körömnek. Tegyük őket a hűtőbe 30 percre, majd süssük 10-12 percig, míg megszilárdulnak. A körmököt fessük meg ételfestékkel. A sütik légmentes dobozban három napig tárolhatók.

Vámpírszörp

Töltsünk meg egy gumikesztyűt vízzel, zárjuk össze a végét befőttesgumival, és tegyük éjszakára a fagyasztóba! Ha megfagyott, vágjuk le a kesztyűt a jégről, és tegyük egy nagy kancsó limonádéba! A limonádét érdemes fele-fele arányban áfonyalével keverni, és a szörpöt mindenképpen egy nagy üvegkancsóban vagy tálban tálaljuk!

Találjatok ki ti is boszorkány-ételeket mesebeli hozzávalókkal! Brrrr...

Játékok és mókák az utcabálra

Fekete-fehér-igen-nem

Emlékeztek rá, hogy került Pierre bajba, mert fülébe mászott a boszorkányos dalocska, és nem tudta nem énekelgetni? Bizony, sokszor nehéz megállni, hogy ne mondjunk ki valamit, amit nem kéne... Próbáljátok ki!

Alkossatok párokat. A pár egyik tagja kérdegeti a másikat, és a kérdésekkel megpróbálja rávenni a másikat, hogy a válaszban mondja ki a fekete, fehér, igen vagy nem szavakat. A pár másik tagjának csak annyi a dolga, hogy válaszoljon a kérdésekre úgy, hogy nem mondja ki ezeket a szavakat... Nem is olyan egyszerű! (Pl. - Fürödtél már a Balatonban? – Előfordult. – Milyen színű a hó? – Egészen világos. stb.) Ha valaki ront, szerepet cserélünk.

Lehetetlen pletykák

Pierre szomszédai a Broca utcában nagyon sajnálták őt, amikor beköltözött – hiszen eddig mindenki eltűnt, aki a kis házban lakott. De vajon tudták, miért tűntek el az előző lakók? Mindenféle mendemondák keringtek a Broca utcában erről – találjuk ki, milyenek! Álljunk sorba, a sor első tagja találjon ki egy lehetetlen pletykát (egy mondatban), súgja meg a következőnek, ő adja tovább a következőnek, és így tovább. Az utolsó mondja el hangosan, mit hallott! Vajon mennyit változott a hír, mire a sor végére ért?

Tolmács egér játék

Ebben a játékban tolmács egér szerepébe bújhattok! Két csapatban játszunk. Az egyik csapat kitalál egy helyzetet, amelybe mesénk szereplői keveredhettek, ezt a helyzetet a csapat két tagja el is játssza -igen ám, de ők nem tudnak beszélni, annyit tudnak csak mondani, hogy po po po po. A másik csapatból hívunk tolmács egeret, aki a szereplők arcjátéka, mozdulatai, hangja alapján megpróbálja kitalálni, mi történt a játékban. Ha sikerül megfejteni, mi történt, a csapatok szerepet cserélnek.

Néhány lehetséges helyzet:

Pierre csúfolja a boszorkányt, mire az békává változtatja

Bachir boltja eltűnt, el kell hívnia Pierre-t, hogy segítsen megkeresni

Pierre visszamegy a Házáruháza, és visszakéri a háza árát, hiszen boszorkány lakik benne

Pierre egy hosszú történetet mesél a szomszédasszonynak, aki viszont szeretne visszamenni a konyhába, mert attól fél, hogy odaég a pecsenye

A jelenetek elején segítségképpen mondjuk el, ki melyik szereplőt játssza!

Békák és halak



Készítsük el a gyapjas béka és a varázshalak muppet-bábjait! Ehhez egy-egy konyhai sütőkesztyűre, maradék textilekre, szalagokra lesz szükségünk. Varrással vagy ragasztással alakítsuk ki az állatokat, mindenképpen készítsünk nekik szemet is!

Ha elkészültek a bábok, játsszuk el, vajon miről beszélgettek a halak és a béka Bachir boltjában!

Boszorkánytánc

Zárjuk az utcabált fergeteges táncsal! Válasszunk ki egy boszorkány dj-t! Amikor a boszorkány dj bekapcsolja a zenét, mehet a tánc. Ha lekapcsolja a zenét, varázslat következik: „Most makarónivá változtatlak benneteket!” – mondja például, és amikor újra megszólal a zene, már csupa makaróni tekereg a parketten. Minden boszorkánynak két varázslat jut, aztán új boszi kerül sorra.



Remélem, jól mulattatok!